

SOK en Stichting ir. D.C. van Schaïk
Postbus 2235
6201 HA Maastricht

Het SOK-bestuur:

Erik Honée	Voorzitter	043-325 61 10	<i>erik.honee@nutsonline.nl</i>
Rob Heckers	Vice-voorzitter	043-343 81 71	<i>robmac@planet.nl</i>
Rik Bastiaens	Secretaris	00-3212-210 639	<i>rik.bastiaens@pandora.be</i>
Norbert Hensing	Activiteitencoördinator	00-3242-751 356	<i>nhensing@belgacom.net</i>

SOK secretariaat adres:

Krukstraat 2, 3770 Val-Meer (Riemst), België , 00-3212-210 639, *rik.bastiaens.@pandora.be*

E-mail SOK:

sok@nhgl.org

De SOK is geassocieerd met "Subterranea Britannica". *www.subbrit.org.uk*

Bestuur Stichting ir D.C. van Schaïk:

Joep Orbons	Voorzitter	043 - 361 87 93	<i>j.orbons@xs4all.nl</i>
Desirée Schoenmakers	Secretaris	043 - 321 65 06	<i>d.schoenmakers@wanadoo.nl</i>
Pierre Hardy	Penningmeester	043 - 363 75 91	<i>pfg.hardy@hetnet.nl</i>
Wilfred Schoenmakers	Bestuurslid	043 - 344 07 41	<i>w.schoenmakers@nutsonline.nl</i>

Stichting ir. D.C. van Schaïk:

www.vanschaikstichting.nl

Technische Commissie Stichting ir D.C. van Schaïk:

Olav Hensing, Plateauweg 7, 6212 EA Maastricht, telefoon: 043 - 321 84 73

Redactie SOK-Mededelingen:

Ton Breuls, Bovenstraat 28, B 3770 Kanne/Riemst, telefoon: 00 - 3212-454 059

Redactie SOK-Info:

Fons Leunissen, Wijnbesstraat 105, 6543 TL Nijmegen, telefoon: 024 - 378 18 20
E-mail: *sok-info@planet.nl*

De SOK op Internet:

www.sok.nl

SOK-ledenpasjes:

SOK-leden kunnen een SOK-lidmaatschapspasje krijgen dat een jaar geldig is.
De aanvraag moet vergezeld van een pasfoto bij de secretaris worden ingediend.

SOK-Ledenavonden:

SOK-Ledenavonden worden iedere 2^e vrijdag in de maanden januari, maart, mei, september, en november gehouden in het Natuurhistorisch Museum te Maastricht.
Aanvang 19.30 uur.

Groeven SOK en Stichting ir. D.C. van Schaïk:

De SOK en Stichting ir. D.C. van Schaïk hebben diverse groeven in beheer of een collectieve vergunning voor een groeve. Informatie in verband met het bezoeken van deze groeven is te vinden op de laatste pagina van deze SOK-Info.

Voorpagina: Middeleeuwse bergwerkers (met dank aan M. Weiland).

Adressen, mededelingen en oproepen

Nieuwe aspirant-leden

- J. W. Kösters, Marshof 2, 6215 VT Maastricht, telefoon: 043-3434172, e-mail: *will.kosters@hetnet.nl*

- Thomas M. H. Heemskerk, Dianahof 5, 6215 RA Maastricht, telefoon: 043-3470549, gsm: 06-47680700, e-mail: *thomasheemskerk43@hotmail.com*

Aspirant-leden tot volwaardig lid benoemd

- Jola Weiland-Dekkers
- Jacquo Silvertant

Adreswijzigingen

- Ger Goessens: Bovenstraat 81, 3770 Kanne- Riemst
- Erik Honée: Attilaweg 25, 6224 JS Maastricht
- B. Franssen: Kuilenstraat 30, 6231 AW Meerssen
- Jan Spee: Riemdonk 13 c, 6218 EW Maastricht

Nieuwe e-mailadressen

- B. Franssen: *edje.1@home.nl*

Programma ledenavond vrijdag 14 januari 2005

Op vrijdag 14 januari 2002 is weer ledenavond in het Natuurhistorisch Museum Maastricht. De aanvang is zoals gewoonlijk om 19.30 uur. Het programma ziet er als volgt uit:

- Nieuwjaarswensen en nieuws van het bestuur
- Lezing van Herman de Zwart over zijn project omtrent de horizontale krijtkarsten in Limburg
- Presentatie van een nieuwe DVD van Jacquo Silvertant en Jacques Diederens over de de gangenstelsels in de Sint Pietersberg
- Rondvraag en discussie
- "Naborrelen" in het museumcafé

Norbert Hensing, activiteitencoördinator

Bestuursnieuws

In dit verslag een kort overzicht van wat we de afgelopen tijd zoal gedaan hebben. Gelukkig deden zich geen vervelende verrassingen meer voor en zijn we in wat rustiger vaarwater terecht gekomen met onze club. We hebben ons de afgelopen tijd dus bezig kunnen houden met leuke zaken zoals:

- Informele bijeenkomst met de Van Schaïkstichting: De besturen van de Van Schaïkstichting en de SOK hebben eens per jaar een informele bijeenkomst. Dit jaar hebben we de "Van Schaïk" uitgenodigd in de Jezüietenberg. Gewoon een "bergavond" zonder agendapunten of discussiestukken, maar wel met wat Franse kaas en een glaasje wijn...
- Contact met het Limburgs Landschap: We hebben de banden met de Stichting Het Limburgs Landschap weer wat aangehaald. Aanleiding tot de gesprekken was een verzoek van SOK-lid Fons Leunissen aan het SOK-bestuur om voor hem toegang te regelen tot de Viltergroeve. Hij wilde daar historisch onderzoek doen in de kapel, in verband met zijn kapellenproject. Het Limburgs Landschap reageerde bijzonder positief op de aanvraag en verleende alle medewerking. De onderzoeks-excursie was dus zeer vruchtbaar en daarbij ook erg gezellig. Na het bezoek is er nog een gesprek geweest, dat door beide partijen (groevebeheerder Gerrit Lenting en de aanwezige SOK-kers) als bijzonder positief werd ervaren en dat zeker zal leiden tot een verdere goede samenwerking. Een typisch van-het-een-komt-het-ander verhaal.
- Bestuursvergadering 30 november 2004: Naast de gebruikelijke agendapunten (zoals 1. Welkom en opening, 2. Notulen vorige vergadering, 3. Postlijst, etc.) hebben we het gehad over:
 - Bestuursassistenten: We willen de SOK-leden graag meer betrekken bij de studiegroep. Een manier om dat doel te bereiken, is het delegeren van enkele bestuurstaken. Zo spelen we met het idee dat een "gewoon" SOK-lid iets zou kunnen gaan doen namens het bestuur, bijvoorbeeld een excursie organiseren. Het is allemaal nog in een experimentele fase, dat zal ik er eerlijk bij vermelden, maar we hebben er grote verwachtingen van.
 - Ledenavonden en excursies: We hebben nagedacht over het thema "hoe maken we de SOK interessanter voor de leden". De excursies tijdens het jubeljaar waren erg geslaagd en we willen ons dus weer eens gaan wagen aan een paar uitstapjes volgend jaar. Dus als iemand een idee heeft voor een leuke excursie, laat het ons dan weten! Ook willen we de ledenavonden interessanter maken. Daarvoor zijn we echter afhankelijk van jullie, beste SOK-leden. Hierbij doe ik dan ook een beroep op iedereen, om eens een lezing(kje) of presentatie te geven! "Van fossiel tot monogram, alles kan!" We helpen jullie natuurlijk graag met de voorbereidingen en de uitvoering.
 - Nieuw bestuurslid: Hier nog het allerlaatste nieuws, "vers van de pers"! Zou juist, tijdens het schrijven van dit stuk, werd Jacquo Silvertant benoemd tot bestuurslid van de SOK! De komende ledenavond zal ik daar zeker nog op terugkomen.
 - Tot slot: namens het bestuur wens ik iedereen een gelukkig nieuwjaar, een goede gezondheid en vooral een mooi ondergronds 2005!

Tot de komende ledenavond op 14 januari 2005!

Erik Honée, Voorzitter

Ledenavond november 2004

Zo'n 40 personen hadden weer de weg naar de tweemaandelijks ledenavond in het Natuurhistorisch Museum Maastricht gevonden. Het zou een ontspannen avondje worden, aangezien er weinig gesproken hoefde worden; er stonden namelijk voor bijna de gehele avond films op het programma. Voordat het licht echter werd gedempt, werden natuurlijk eerst nog de gebruikelijke bestuurlijke mededelingen gedaan. Zo deed ondergetekende een oproep voor vrijwilligers, die op ledenavonden het museum zouden willen beheren. (Deze oproep staat ook in deze SOK-Info!) Verder werd er door onze voorzitter Erik Honée natuurlijk uitgebreid stilgestaan bij het terugtreden van bestuurslid Joep Orbons. Zoals de meesten van ons wel zullen weten, heeft Joep het steeds drukker gekregen met zijn eigen bedrijf, waardoor er voor hem te weinig tijd overbleef om op een goede manier zijn bestuurlijke taken voor de SOK te vervullen. Uiteraard blijft Joep zich, als SOK-lid en als voorzitter van de Stichting ir. D.C. van Schaik, inzetten voor onze berglopersbelangen. Na de afscheidstoespraak en het overhandigen van een presentje, sprak Joep nog een kort dankwoord uit. Vanzelfsprekend wees onze voorzitter er nog eens op, dat er nu een bestuursvacature is.

Na het bestuurlijke nieuws kon iedereen eens lekker onderuitzakken en filmpjes gaan kijken. De eerste film was een werkstuk van Gerard Coenen, dat de Limburgse cultuurprijs 2000 behaalde. De heer Coenen is lid van de Limburgse Smalfilmvereniging en we zagen dan ook een zéér professionele film over het ondergrondse blokbreken. In de hoofdrol schitterde de ons allen welbekende Eddie Jeukens, die met mergelzaag en stootijzer vakkundig demonstreerde hoe mergelblokken worden uitgezaagd. De meesten van ons weten ondertussen wel, hoe dat in zijn werk gaat en hebben het misschien zelf al eens gedaan, maar ik verbaas me toch iedere keer weer opnieuw over de grote hoeveelheid tijd en de energie die dit werk vraagt. Na deze film was het tijd voor een kwartiertje pauze, dat werd gebruikt om de benen even te strekken en snel een drankje te nemen in het museumcafé.

Na de pauze was er een korte film van de heer Guus van der Nat. Het was overigens puur toeval, dat we de hand konden leggen op deze film. De vrouw van mijnheer van der Nat bezocht namelijk tijdens de afgelopen Open Monumentendag onze SOK-stand. Ze vertelde daar aan Ger Beckers dat haar echtgenoot vroeger in de berg had gefilmd. Na een kort telefoontje bleek haar man gaarne bereid om deze film aan ons uit te lenen. Het betreft een 8 mm. film die door Marcel Weiland vakkundig werd omgezet naar DVD. De film toonde ons het gangenstelsel Zonneberg, met de nadruk op beelden uit het museum. Nostalgie voor de meesten van ons en interessant voor de nieuwe lichten berglopers, die dat museum alleen van horen zeggen kenden.

De derde film was een compilatie van filmmateriaal van verschillende leden over de Bosberg, ook wel bekend als "de Natoberg". De opnamen waren door Marcel Weiland verzameld en daarna perfect door hem gemonteerd. Marcel zorgde overigens ook, dat alle technische middelen probleemloos werkten op deze avond. Na deze fraaie film konden we, iets vroeger dan normaal, wederom de benen strekken en de kelen smeren in het museumcafé. Uiteraard werd er daar weer druk genetwerkt en onderling veel informatie uitgewisseld!

Rob Heckers

Oproep! Vrijwilligers gevraagd voor op ledenavonden!

Het museum openhouden tijdens de ledenavonden van de verschillende studiegroepen kost handenvol geld. Geld dat het museum niet heeft! Tijdens een ledenavond moeten er namelijk, conform de ARBO-wet, minstens twee personen aanwezig zijn. Tot nu toe waren dat betaalde krachten en dat dit flink aantikt, mag duidelijk zijn. Het Natuur Historisch Museum Maastricht heeft dan ook onlangs de besturen van verschillende studiegroepen om hulp gevraagd. De bedoeling is, dat er in de toekomst met vrijwilligers wordt gewerkt. Het gaat hier echter om een belangrijke functie, waar niet te lichtzinnig over gedacht mag worden! De vrijwilligers krijgen namelijk eerst een avond training, waarop er het een en ander zal worden uitgelegd over brandbeveiliging, nooduitgangen, openen en sluiten van het museum, de alarminstallatie, wat te doen bij calamiteiten, enzovoort.

Uiteraard wordt er van een vrijwilliger ook verwacht, om een handje uit de mouwen te steken achter de bar tijdens de pauze en het naborrelen in het museumcafé! Het is overigens niet de bedoeling dat een vrijwilliger elke avond komt opdragen. In tegendeel; het zal slechts om één a twee avonden per kwartaal gaan. Het zou daarbij héél mooi zijn als een vrijwilliger niet alleen beschikbaar zou willen zijn voor onze eigen ledenavonden, maar eventueel ook aanwezig zou willen zijn bij de ledenavonden van andere studiegroepen. Mensen die ons én het museum willen helpen, of eerst nog wat meer informatie willen hebben, kunnen contact op nemen met Rob Heckers, telefoon: 043-343 81 71

Het SOK-bestuur

Buitenkans! Oude edities SOK-Mededelingen te koop!

Bijna alle SOK-leden hebben een abonnement op SOK-Mededelingen. Sommigen al vanaf het begin, maar de "nieuwkomers" hebben natuurlijk slechts de laatste nummers in hun bezit. En hoeveel lezers zijn er niet, die hun SOK-Mededelingen hebben uitgeleend, maar aan wie? Zoals zo vaak: nooit meer teruggekregen!

Hoort en zegt het voort! In de donkere krochten van het archief is kort geleden een redelijke voorraad oude nummers opgedoken. Let dus op; de volgende nummers zijn nog (beperkt) verkrijgbaar:

- No. 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, en 28.
En dat voor de absolute „SOK-vriendenprijs“ van 1,95 euro excl. de verzendkosten!
- Vanaf no. 28 t/m 36 kosten de nummers 4,95 euro.
- De laatste nummers t/m no. 40 kosten 6,50 euro.

Wat moet u doen om uw serie collectorsitems in de boekenkast (min of meer) volledig te krijgen? U belt, schrijft of mailt naar Henk Heijligers, bureaumanager van het Natuurhistorisch Genootschap Limburg: Godsweerderstraat 2, 6041 GH Roermond, telefoon 0475-386470, E-mail: bureau@nhgl.org
SOK-leden hebben voorrang!

Ton Breuls, redactie SOK-Mededelingen

Nieuws van de Van Schaïkstichting

Het belangrijkste dat de laatste maanden gebeurd is, is de rust in de groeven om de vleermuizen hun jaarlijkse winterslaap te gunnen. Toch zijn er nog meerdere nieuwtjes te melden:

Wat zeker vermeldenswaardig is, zijn de vele inbraken die het afgelopen najaar onze groeven geteisterd hebben. Zo is er in oktober verschillende malen ingebroken bij de Heerderberg, de Fallenberg en de Nieuwe Groeve en is in december in het Houbenbergske ingebroken. De Technische Commissie van de Van Schaïkstichting, onder leiding van Olav Hensing, heeft al deze inbraken samen met de beheerder van de desbetreffende groeve kordaat aangepakt, zodat de groeve binnen no-time weer dicht was. Uiteraard wel na controle of zich niemand meer in de groeve bevond!

Belangrijk nieuws van de Van Schaïkstichting betreft twee nieuwe beheerders. Zoals bekend, is afgelopen zomer groeve de Keel bij de Van Schaïkstichting in beheer gekomen en is door het overlijden van Ad Lagas de beheerdersfunctie voor de keldertjes van Slavante vrijgekomen. In de SOK-Info van eind deze zomer heeft een oproep gestaan, wie het beheer van deze groeven op zich wilden nemen. Het bestuur werd blij verrast met een overweldigende respons op deze oproep! Voor de Keldertjes Slavante hebben zich maar liefst zeven personen kandidaat gesteld voor beheerder en voor Groeve de Keel zelfs elf!!!. Natuurlijk was het te verwachten dat deze populaire groeves een grote respons zouden opleveren, maar dat die zó overweldigend was, heeft het bestuur echt veel deugd gedaan. Al de kandidaten werden door het bestuur besproken en er werd uiteindelijk besloten om Wil Ramaekers als nieuwe beheerder van de Keldertjes Slavante te benoemen en Luc Walschot als beheerder van groeve de Keel. Bij het beheer van groeve de Keel moet aangetekend worden, dat Luc het beheer niet in zijn eentje zal gaan uitvoeren, hij zal zich laten vergezellen door een groep mensen die hem gaat helpen bij het beheren van deze grote groeve. Hierover later meer. Wij wensen hen beiden veel plezier met de groeve en danken al de andere kandidaat-beheerders voor hun belangstelling. Wij danken ook tijdelijk beheerders Ton Breuls en Wilfred Schoenmakers voor het beheer van groeve de Keel en de keldertjes Slavante.

Verder is de redactie van de Steunpilaar, de nieuwsbrief van de Van Schaïkstichting, uitgebreid met een nieuwe redacteur. Jacquo Silvertant zal samen met Rob Heckers zorgen dat deze nieuwsbrief tweemaal per jaar komt te verschijnen.

Voor het komende jaar wordt weer hard georganiseerd aan een aantal zaken. Zo zullen er volgend jaar weer een aantal werkdagen georganiseerd worden. Houdt dus s.v.p. de website van de Van Schaïkstichting in de gaten (www.vanschaikstichting.nl) en let op de mededelingen in de SOK-Info. Diegenen die nu reeds aangeven, dat ze graag mee willen doen, kunnen zich alvast melden, zodat ze persoonlijk bericht krijgen van op handen zijnde werkdagen.

Het bestuur van Stichting ir. D.C. van Schaïk, info@vanschaikstichting.nl

Eerbied

In deze tijd van bezinning wilde ik eens iets schrijven over een opschrift waar iedereen achteloos aan voorbij loopt. Op de linker wand van de ons allen bekende kapel in de Zonneberg staat "eerbied" geschreven. Dit opschrift zou eigenlijk bij de ingang van elke groeve moeten staan. Want ontelbare keren zijn velen van ons door een groeve gelopen, zonder erbij stil te staan wat voor enorm karwei het moet zijn geweest om al die blokken uit de betreffende berg te halen. Voor de mannen die deze titanenklus hebben geklaard, heb ik een immense eerbied.

Vaak sta ik, als ik ergens een opvallende aanzet of stoel ben tegengekomen, voor me uit te staren en probeer ik me de omstandigheden voor te stellen waaronder deze mensen hebben moeten werken. Met slecht licht, een in die tijd veel voorkomende zwakke gezondheid, een gebrekkige kennis en veel bijgeloof. De aarde was tenslotte zo plat als een pannekoek en elk moment kon de hemel op je hoofd vallen. En natuurlijk de dreiging van hel en verdoemenis die in die tijd veelvuldig vanaf de kansel werd gepredikt. Tot slot werkdagen van 12 uur of meer onder slechte omstandigheden!

Ieder die tijdens een open dag of een SOK-workshop al eens een blok heeft proberen te breken, weet wat voor zwaar werk dit is. Dan besef je hoe verwend wij zijn, als we voor ons plezier met onze moderne Mag-lite en Petromax door de berg wandelen, terwijl we een rugzak vol met lekkere dingen met ons mee slepen en elkaar het ene sterke verhaal na het andere vertellen. Ik denk dat de vroegere blokbrekers eens op hun voorhoofd zouden tikken en ons meewarig zouden aankijken. Want welke gek gaat nu voor z'n lol de berg in? Zij gingen er tenslotte alleen in omdat het een karige boterham opleverde. Voor ons is het allemaal dikke pret om, meestal op vrijdagavond, een berg in te wandelen en daar een aantal uren met enkele goede bekenden door te brengen, maar voor de mensen die de stelsels hebben gegraven, was het bittere noodzaak. Zoals ik al zei, eerbied en respect heb ik voor deze blokbrekers...

Winterslaap vleermuizen!

Winterslaap vleermuizen!

Ieder SOK-lid zou er al van doordrongen moeten zijn, maar ten overvloede toch nog maar eens de volgende mededeling: De winterslaapperiode van de vleermuizen valt tussen 1 oktober en 1 april. In dat halfjaar moeten de diertjes dus zo veel mogelijk rust hebben! Als ze gestoord worden en ontwaken, kan dat een te grote aanslag zijn op het vetrantsoen dat ze in de herfst hebben opgebouwd. Ze kunnen daardoor zelfs de hongerdood sterven! In de door de Van Schaikstichting beheerde groeven gelden daarom in het betreffende tijdvak allerlei restricties. In andere groeven ligt de verantwoordelijkheid geheel bij de bergloper zelf: neem die verantwoordelijkheid dus ook daadwerkelijk zeer serieus en gun onze gevlerkte vriendjes hun rust!

De redactie

“De Zuid-Limburgse mergelgroeven in het Duitse oorlogsplan 1943-1944” in herdruk

Vanwege de grote belangstelling voor mijn boek met DVD “De Zuid-Limburgse mergelgroeven in het Duitse oorlogsplan 1943-1944” heb ik besloten over te gaan tot een herdruk. Geïnteresseerden kunnen dus alsnog een exemplaar verkrijgen door een e-mail te sturen naar jacquo@tele2.nl of een briefje naar Jacquo Silvertant, Akerstraat 14-C, 6221 CL Maastricht. De oplage is wederom beperkt, dus wacht niet te lang. De prijs bedraagt geen hoorapparaat (hoe kom je erop?) maar nog steeds 27,50 euro exclusief verzendkosten. Diegenen die een boek willen hebben, kunnen het bedrag (exclusief porto wanneer ze het boek zelf afhalen) of 30,50 euro (inclusief porto) overmaken op rekening 53.81.81.494 ten name van Narinx & Silvertant v.o.f. te Maastricht. Na ontvangst van de betaling zal het boek dan direct worden verzonden.

Jacquo Silvertant

“De Mestreechse Sjeng” getekend door Jan Creusen

De bijgaande karikatuur toont de gids Léon van de Gemeentegrot (bijgenaamd “de Mestreechse Sjeng”) terwijl hij zich aan een slechts tweehonderd meter lang koord de groeve in waagt. Het plaatje werd ons gestuurd door Jan Spee en het ging vergezeld van wat informatie over degene die het tekende:

Jan Creusen werd in 1926 te Hoensbroek geboren en was van beroep onder andere illustrator van technische verhandelingen bij DSM, handvaardigheid- en tekenleraar te Geleen en leraar esthetische vormgeving te Heerlen. Verder was hij 's avonds docent en artistiek directeur aan de School voor Vrije Uren te Heerlen. Als schrijver en tekenaar vervaardigde hij “Kunst en Vorm” (een handboek voor kunstbeschouwing), had hij vier jaar lang een historisch feuilleton in het Limburgs Dagblad en

publiceerde hij twee bundels over de barok in Zuid-Limburg en twee bundels over de oorlogsellende in Limburg (Tekenschrift I en II). Ook schreef hij een historisch openluchtspel in opdracht van de stad Heerlen onder de titel “Heerlen 2000”. En in mei 2004 verscheen tot slot Tekenschrift III, met daarin de 900 - jarige geschiedenis van Rolduc.

Helaas vermeldt de informatie bij het cartoon niet wat meer over “Mestreechse Sjeng”. En hoewel de tekening voor zich spreekt, zou de redactie best wel wat meer anekdotes over deze man willen horen. Dus welke “Valkenburgse insider” neemt de pen eens ter hand?

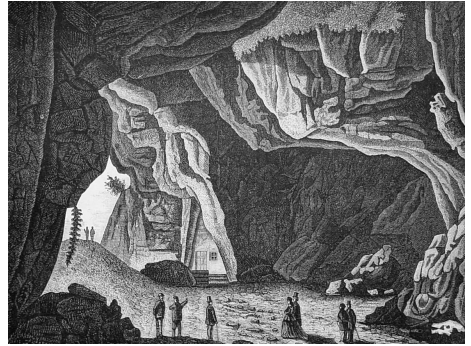
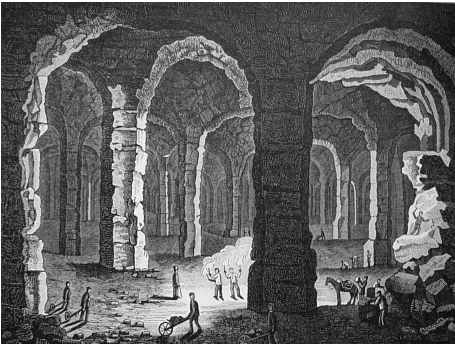
De redactie

Gangenstelsels Sint-Pietersberg op DVD

Jac Diederer en ik werken momenteel aan de productie van een documentaire op DVD, met als thema “de gangenstelsels in de Sint Pietersberg”. De documentaire zal 60 minuten materiaal bevatten met een historische beschrijving van deze mergelgroeven. De documentaire is verdeeld in een aantal thema's: het begin van de mergelwinning, de mergelgroeve als middeleeuwse industrie, plafondmarkeringen als concessiescheiding en de mergelgroeve als cultuurhistorische schatkamer. Tijdens de ledenavond in januari zal één van de items vertoond worden. Er kan dan tevens worden ingeschreven op de DVD, die in maart zal verschijnen. Speciaal voor SOK-leden is er een korting van 2,50 euro op de verkoopprijs van 15,00 euro, wanneer wordt ingeschreven vóór 1 februari 2005. Belangstellenden kunnen hun inschrijving sturen naar Jacquo Silvertant, Akerstraat 14-C, 6221 CL Maastricht of via e-mail naar: jacquo@tele2.nl

Jacquo Silvertant

Gravures te koop

Graag wil ik deze gravures te koop aanbieden. Ze stammen uit 1871 en zijn gemaakt door Walter Bogaerts. Het zijn geen originelen of herdrukken, maar zeer goede bewerkingen van de oude gravures. Ze komen uit een of ander Katholiek maandblad. Heel mooie kwaliteit! Ze kosten 15 euro per stuk. Belangstellenden kunnen zich bij mij melden. Tel.06-51434400 of e-mail: jacquo@tele2.nl

Jacquo Silvertant

De knabbehoup (knab II)

Ton Breuls heeft de spits afgebeten met het eerste artikeltje onder de noemer "de Knabbehoup". Zoals afgesproken met Ton, wil ook ik nu mijn aandeel leveren door het publiceren van het volgende "frutseltje" uit mijn verzameling.

Het betreft een klein artikeltje van nog geen honderdvijftig woorden, verschenen in de "Limburger Koerier" van 18 januari 1887. In het stukje wordt "de ontdekking van een grot" vermeld en wel in Eysden "in den zoogenaamden Eyserberg". Van deze grot wist men tot op de dag van ontdekking (17-01-1887) niets af. De groeve werd ontdekt in de bovengenoemde bergrug en aanvankelijk kon men de bodem niet peilen. Een waaghals bond een touw om zijn middel en liet zich door de, van boven betrekkelijk nauwe, opening zakken. Na twaalf meter voelde hij vaste grond onder zijn voeten en bevond hij zich op de bodem van een ruim hol. Om het geheel nog spannender te maken, vond de vermetele gast ook nog eens "riffen van dieren, zooals van hazen en konijnen" en "twee menschelijke geraamten". Daarmee zijn we er echter nog niet! De schrijver maakt namelijk tot slot nog gewag van een akelig detail: "overal in de wanden zijn nagelkrassen zichtbaar, zeer zeker veroorzaakt door de verongelukte menschen en dieren".

Welke groeve het hier betreft en wat er waar is van het vinden van die twee skeletten, zal waarschijnlijk voor altijd een vraag blijven. Tenzij....er onder de SOK-kers iemand is, die me meer hierover kan vertellen. Ik ben zeer benieuwd...

Peter Jennekens

Noot van de redactie: De bovenstaande rubriek werd "Knabbehoup" genoemd, naar de stapels losse, grillig gevormde brokken steen die als restmateriaal van het blokbreken achterbleven in veel gangenstelsels. Het leek ons een toepasselijke naam voor een serie zeer uiteenlopende artikeltjes over interessante en merkwaardige oude (kranten)berichtjes over onderaardse kalksteengroeven. Verder is een "knab" een oud Maastrichts woord voor een stuk snoep (snoepje = knèbke) en we hopen dat de lezers zullen smullen van het in deze rubriek gerepresenteerde "lekkers voor groevieliefhebbers"...

MEET THE UNDERGROUND PRESS

"De Fluweelengrot als veilige haven" (*De Trompetter, ed. Mergelland van 16 september 2004*): In september 1944 werd er dagenlang gevochten tussen de geallieerden en de bezetters in Valkenburg. Gids Wiel **ODEKERKEN** (72) woonde toen naast de groeve in het huis, dat nu tot kassa en cafetaria van de **FLUWEELENGROT** is omgetoverd. Zes dagen zocht hij met de familie een veilig ondergronds onderkomen in de groeve. Na de bevrijding werd er enige tijd een veldhospitaal van de Amerikaanse bevrijders ingericht.

"In het spoor van ridders, kerkgangers en vleermuizen" (*Limburgs Dagblad van 19 oktober 2004*): gidsen. Ze zijn er in alle soorten en maten. In dit artikel een beschrijving van gids Wiel **ODEKERKEN** en zijn passie voor de **FLUWEELENGROT**.

"Een klein dorp in een grote oorlog" (*De Trompetter, ed. Mergelland van 16 september 2004*) en **"Brand en bommen in Bemelen"** (*De Maaspost van 15 september 2004*): Een boek van de heemkundevereniging Bemelen over het wel en wee in de oorlog en tijdens en na de bevrijding. Bijzonder is daarbij een foto van vier mannen in een groeve met als onderschrift: "Een veilig onderkomen". Het is een bekende foto (zie SOK-Medelingen 36) met Jacques MAES in het midden, gemaakt in het **ZUIDELIJK** Gangenstelsel van de St. Pietersberg! Voor Jacques is het een raadsel hoe die foto in het boek is terechtgekomen.

"We leven op een reusachtige gatenkaas, stelsels die zich laten lezen als een geschiedenisboek" (*De Trompetter, ed. Mergelland van 30 september 2004*): In dit artikel aandacht voor het boek **"Mergel gebroken"** van Luc **WALSCHOT**, waarin de resultaten van veel jaren van onderzoek door onze gedreven collega werden gebundeld tot een lijvig naslagwerk. Het boek is tevens een noodkreet voor het behoud en de bescherming van dit unieke cultuurlandschap. Het boek kan nog besteld worden bij Luc, tel. 00-3212 441 350.

„Mooiste plek van Limburg" (*De Maaspost van 20 oktober 2004*): De NCRV-tv presenteert een soort wedstrijdprogramma, waarin de mooiste plekjes van Nederland meedingen voor de vette eerste prijs van 25.000 euro. De Verloren Vallei van **CAESTERT** is ook genomineerd. Die Hollanders weten toch niet dat deze in België ligt!!

"Op visite bij de troglodieten" (*Dagblad de Limburger van 29 oktober 2004*): bijna 200 km ten zuiden van Parijs ligt het Loirdal, niet te verwarren met het Loiredal. Ook hier vind je kastelen, wijngaarden en prachtige dorpjes. Maar vooral ook groeven en rotswoningen. Deze laatste worden troglodieten genoemd. Tegenwoordig worden ze vooral gekocht en bewoond als tweede huis of als vakantiebestemming. De prijzen voor deze moderne grotwoningen zijn inmiddels de pan uitgerezen. Voor meer informatie: www.vallée-du-loir.com.

"Valkenburgse glühwein-ruzie is gesust" (*D.d.L. van 12 november*): In Valkenburg. Waar "het vreigele" tot volkskunst wordt verheven is weer eens een brandje geblust: Op de kerstmarkten in de **GEMEENTEGROT** en de **FLUWEELENGROT** mag de betreffende drank weer volop geserveerd worden. Volgens de horecawetgeving mocht dat maar maximaal 12 dagen, maar dit wereldprobleem is nu - jawell!- uit de wereld.

“Ceciliaviering met kaarsen en een vleermuis” (*Limburgs Dagblad van 22 november 2004*): Het gaat hier om een jaarlijkse traditie in de **CATACOMBEN** van Valkenburg. Ver weg van het rumoer van de kerstmarkten in andere groeven wordt ter ere van de harmonie- en koorpatrones Cecilia een mis opgedragen.

“Riemst” (*HBvL van 23 november 2004*): De dorpsraad van Zichen-Bolder wil dat het gangenstelsel(s) tegenover het voetbalveld van Zichen aangepakt wordt. Nu zijn de ingangen dichtgegroeid en zelfs vervuild. Het gaat om de **FLESSENBORG**, het **KOEGAT** en **JAGENEUS HUISKE**.

De kerstmarkten krijgen traditiegetrouw veel aandacht in de kranten. Hieronder een bloemlezing:

“De mooiste kerstmarkt versus de grootste” (*L.D. van 17 november 2004*): Er wordt hard gewerkt om de tweehonderdduizend (!) bezoekers van de Gemeentegrot en de Fluweelengrot te ontvangen, maar de concurrentie duurt voort. Een artikel over “het gevreigel”.

“Liever angst dan stilte” en **“Valkenburg licht burgers in over dreiging”** (*NRC-Handelsblad van 19 november 2004*): Burgemeester Nuytens aan het woord over de gisteren binnengekomen dreigbrief en zijn beslissing dit openbaar te maken. Er zijn extra veiligheidsmaatregelen genomen. De brief heeft een heuse kwalificatie gekregen: “gemiddeld dreigingsniveau, laag waarschijnlijkheidsniveau”.

“Wat vroeger een akkefietje was, is nu dreiging” (*DdL van 20 november 2004*): Ook de kerstmarkten worden meegesleurd in de vaart der volkeren. Een heuse dreigbrief werd bij de gemeente en DdL bezorgd, waarin de ongelovigen in de naam van Allah een graf in de kerstmarkten werd beloofd. Beter doodzwijgen, deze waarschijnlijk macabere grap van een randdebiel!

“Let it snow in de Fluweelengrot” (*DdL van 26 november 2004*): Een “reisverslag” over de kerstmarkt in de groeve.

Helaas! Ik had al een begin gemaakt met deze Underground Press, maar dat file ging verloren door een technische storing in mijn computer. Omdat ik alle knipsels direct verwerk en daarna meteen sorteer over allerlei mappen, zou het heel veel tijd gaan kosten om na te gaan wat er wel of nog niet geplaatst werd in de SOK-Info. Correspondenten die materiaal hadden opgestuurd, zien hun bijdragen dus ditmaal wellicht niet terug in deze editie. Hiervoor mijn excuses!

Ton Breuls.

Met dank aan onze correspondenten Nina van Bergen, Valère Ceulen, Philippe Duchateau, Jacques Maes, Gilberte Nicolaes en Aldo VouÛte..

Voor knipsels, kopieën en uittreksels kunt u altijd terecht op het bekende adres: Ton Breuls, Bovenstraat 28, B 3770 Kanne-Riemst. Telefoon/fax 012-454059. E-mail: tbreuls@skynet.be

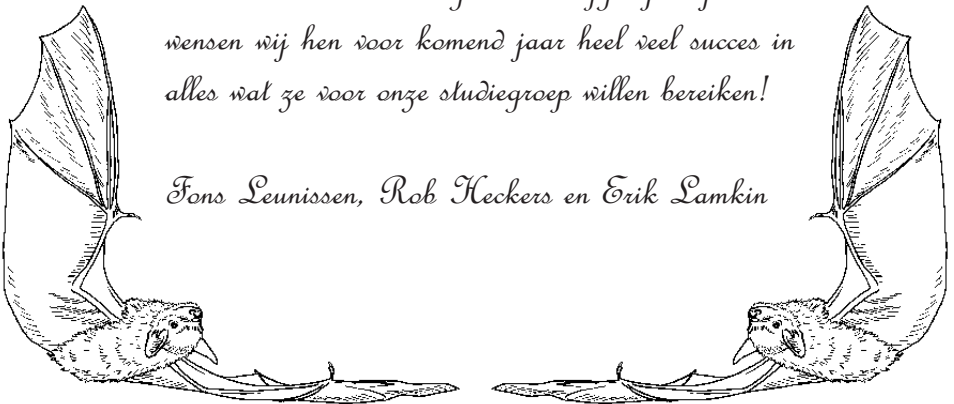

*Het SOK-Infoteam
wensst alle SOK-leden een
voorspoedig 2005!*

We danken tevens allen, die afgelopen jaar materiaal leverden om ons ledenblad interessanter en leuker te maken en hopen ook komend jaar weer veel bijdragen van leden te mogen ontvangen. Want ons devies is en blijft: "Voor de leden, door de leden!"

Verder danken wij de SOK-bestuursleden voor de vruchtbare samenwerking in het afgelopen jaar en wensen wij hen voor komend jaar heel veel succes in alles wat ze voor onze studiegroep willen bereiken!

Fons Leunissen, Rob Heckers en Erik Lamkin

NIET VERGETEN!
LEDENAVOND OP VRIJDAG 14 JANUARI
OM 19.30 UUR IN HET
NATUURHISTORISCH MUSEUM MAASTRICHT.
HOPELIJK TOT DAN!!

Groeven in beheer bij de SOK danwel de stichting Ir. D.C. van Schaik:

Bovengenoemde organisaties hebben een aantal groeven in beheer of een collectieve vergunning voor een groeve.

Voor het betreden van deze groeven moet U contact opnemen met de beheerder:

Bij inbraak in één van deze groeven:

Bij constatering van inbraak en of vernielingen aan een van de groeven dit direkt melden, liefst dezelfde dag nog.

Melden van vernielingen bij onderstaande personen. Als de eerste niet bereikbaar is, dan de volgende op de lijst.

1e Groevebeheerder van die groeve. Voor namen en telefoonnummers, zie hieronder.

2^e Olav Hensing, Technische Commissie: 043 - 321 84 73.

3^e Ieder bestuurslid van de Van Schaikstichting of de SOK. Voor namen en telefoonnummers, zie pagina 2.

De SOK en de Van Schaikstichting stellen zich ten doel dat de afsluiting van de groeve binnen 24 uur hersteld is.

Voor meer informatie: www.vanschaikstichting.nl

Groeve:	Beheerder:	Telefoon:
Apostelgroeve	Ton Breuls	00-3212 45 40 59
Fallenberggroeve (niet toegankelijk)	Valère Ceulen	043-321 17 59
Flesschenberg	Jan Laumen	043-364 18 03
Gewandgroeven	Hub Geurts	043-601 24 16
Heerderberg	Henk Ramakers	043-407 19 64
Heideberggroeve	Hub Geurts	043-601 24 16
Houbenbergske	Erik Honée/Marc Koch	043-325 61 10
Groeve de Keel	Luc Walschot	00-3212 44 13 50
Keldertjes Slavante	Wil Ramaekers	043-364 52 39
Koeleboschgroeve	Ed de Grood	00-3243 81 13 73
Nieuwe groeve	Han Bochman	043-601 01 58
Roothergroeve	John Hageman	043-364 54 19
Scharnderberg	John Knubben	043-361 12 27
Scheuldergroeve	Peter Jennekens	043-364 84 89
Theunisgroeve	Giel Bindels	043-347 25 60

De Sint Pietersberg:

De Sint Pietersberg wordt beheerd door de Vereniging Natuurmonumenten. De SOK heeft een collectieve onderzoeksvergunning voor de Zonneberg en het Noordelijk Gangenstelsel. Onderzoeksaanvragen moeten ingediend worden bij het secretariaat van de SOK. Toezichthouder van de beide groeven is Harm Hovens, Bergerstraat 163, 6226 BC Maastricht, telefoon: 06-558 25 192.

De S.O.K.-Info
is een uitgave van de
Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven,
Natuurhistorisch Genootschap Limburg.